

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2004-2005

15 maart 2005

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR OPENBARE WERKEN, MOBILITEIT EN ENERGIE

Interpellatie van de heer Jan Roegiers tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de resultaten van administratief onderzoek 0403 001 van de dienst Interne Audit bij de afdeling Wegen en Verkeer Oost-Vlaanderen

Met reden omklede moties

Vraag om uitleg van de heer Bart Martens tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de vrijmaking van de energiemarkt

Vraag om uitleg van de heer Wim Van Dijck tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de overdracht van provinciewegen naar het Vlaamse Gewest

Vraag om uitleg van de heer Frans Peeters tot mevrouw Kathleen Van Brempt, Vlaams minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen, over de evaluatie van het convenantenbeleid

Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie

Dinsdag 15 maart 2005

Waarnemend voorzitter: de heer Freddy Van Gaever

– *De interpellatie wordt gehouden om 14.06 uur.*

Interpellatie van de heer Jan Roegiers tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de resultaten van administratief onderzoek 0403 001 van de dienst Interne Audit bij de afdeling Wegen en Verkeer Oost-Vlaanderen

De voorzitter: Aan de orde is de interpellatie van de heer Roegiers tot de heer Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de resultaten van administratief onderzoek 0403 001 van de dienst Interne Audit bij de afdeling Wegen en Verkeer Oost-Vlaanderen.

De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, ik heb het rapport kunnen inkijken van een audit die werd uitgevoerd door de dienst Interne Audit van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap bij district 421 van de afdeling Wegen en Verkeer, AWV, Oost-Vlaanderen. Het district 421 staat in Oost-Vlaanderen in voor de groendienst en de winterdienst en herstelt de wegen, voornamelijk de E17, de E40 en de R4. Er zijn zo'n dertig districten actief in Vlaanderen.

Voor de administratieve organisatie en de aard van het normerend optreden vormen het voorwerp van deze interpellatie, omdat de vaststellingen en conclusies in dit rapport mij de wenkbrouwen doen fronsen en ik u als bevoegd minister om duidelijkheid wil vragen over een aantal zaken.

Op 2 april 2004 startte de dienst Interne Audit een administratief onderzoek op bij district 421 van

AWV Oost-Vlaanderen naar aanleiding van aantijgingen van een wegenwachter over mogelijke onregelmatigheden bij herstellingen, namelijk in gietasfalt, van uitspoelingen en van schadegevallen. De aantijgingen hadden betrekking op onvolkomenheden in het opvolgingsproces van de schadegevallen en het misbruiken ervan door een verantwoordelijke binnen het district en door een bepaalde aannemer. Dit zou – ik benadruk 'zou' – geleid hebben tot betaling van facturen voor werken die niet of niet conform het dienstbevel waren uitgevoerd.

Er werd – terecht – een onderzoek opgestart, want misbruik van overheidsmiddelen voor eigen geldgewin kan absoluut niet. Het is, zoals in de aantijgingen werd geformuleerd, immers een vorm van corruptie. In een administratie zoals Wegen en Verkeer, waar permanent met privé-ondernemingen wordt samengewerkt die grotendeels afhankelijk zijn van overheidsopdrachten, is extra waakzaamheid geboden. Laat ons ervan uitgaan dat alle personeelsleden van AWV te goeder trouw zijn en hun taken naar eer en geweten uitvoeren.

De conclusie van het rapport zou ons dus tevreden moeten stellen, ware het niet dat het onderzoek andere zaken aan het licht bracht die onze ongerustheid niet wegnemen. Integendeel, want wat gebeurde er tijdens het onderzoek? 'Het administratief onderzoek richtte zich in eerste instantie naar de door x aangebrachte aantijgingen, maar breidde zich op basis van een aantal interviews met x en met andere medewerkers uit tot een aantal mogelijke andere onregelmatigheden die betrekking hadden op de winterdienst, het onderhoudsbestek, het groenbestek en het gedrag van aannemers.' Met andere woorden, al snel werd duidelijk dat er problemen opduiken bij zowat alle aspecten van de werkzaamheden van deze administratie op het terrein.

Roegiers

Ook bij de andere onregelmatigheden die hierbij aan het licht kwamen, kon niet onweerlegbaar worden bewezen dat er corrupt gedrag van personeelsleden van AWW in het spel zou zijn. Het onderzoek legde wel een probleem van fundamentele aard bloot. 'Naar aanleiding van dit onderzoek werden aanzienlijke leemtes in de administratieve organisatie en in het interne controlesysteem vastgesteld.'

Verderop luidt het: 'Door de tekortkomingen in de administratieve organisatie en in het interne controlesysteem laat de preventie, detectie en sanctiëring van deze onregelmatigheden sterk te wensen over. In een beperkt aantal gevallen werden de onregelmatigheden zelfs niet opgemerkt. Interne Audit stelde eveneens vast dat wanneer wel onregelmatigheden worden opgemerkt, er nagenoeg geen processen-verbaal worden opgesteld waardoor de aannemer officieel in gebreke wordt gesteld.'

Het zou ons te ver leiden om de in het 147 bladzijden tellende rapport beschreven onregelmatigheden op te sommen. Het gaat onder andere over aannemers die betaald worden voor werken die ze niet of niet naar behoren hebben uitgevoerd, zowel op het vlak van herstellingen, winterdienst, onderhoud als groenbestek, over pogingen tot beïnvloeding van personeelsleden en zo verder. Er zijn dus aannemers die onbewust of met opzet – dat laat het rapport in het midden – onregelmatigheden begaan, maar daar zeer makkelijk mee weggelaten.

Het gaat hier misschien niet over de grote infrastructuurwerken waarmee tientallen miljoenen euro gemoeid zijn, maar elke dag worden in één of meer van de dertig districten van AWW wel onderhouds- en herstellingswerken uitgevoerd. Dat betekent toch wel wat in verhouding tot het totale beschikbare budget. Blijkbaar zijn de vastgestelde problemen niet uniek voor dat ene district waar het onderzoek gevoerd werd. 'Een aantal van de aanbevelingen uit het rapport van dit administratief onderzoek kunnen als een bevestiging en/of aanvulling worden beschouwd van de vroeger geformuleerde aanbevelingen en kunnen worden gebruikt als leidraad voor de optimalisatie van de processen. Deze aanbevelingen kunnen niet enkel een meerwaarde bieden voor district 421, maar Interne Audit merkt ook op dat deze aanbevelingen in voorkomend geval ook bij andere districten

en/of afdelingen kunnen worden geïmplementeerd.' Opvallend is dat Interne Audit geen problemen ziet inzake personeelsbezetting – die door de ondervraagde personeelsleden werd aangehaald als reden voor de problemen – maar erop wijst dat 'meer gestructureerde werkwijzen kunnen zorgen voor een significante verhoging van zowel adequaatheid, effectiviteit als efficiëntie van de processen binnen het district.' Bij uitbreiding lijkt me dit ook elders het geval te zijn.

Het verontrust me ten eerste dat er fundamentele gebreken in de administratieve organisatie en het interne controlesysteem van district 421 zijn vastgesteld. Die problemen rijzen blijkbaar ook in andere districten. Ze werden eerder al vastgesteld, maar blijkbaar is er sindsdien maar deels iets ten goede veranderd. Met andere woorden, zijn de onregelmatigheden in district 421 niet slechts het topje van een ijsberg en is het geen tijd voor een grondig onderzoek?

Bij de voorbereiding voor deze interpellatie ben ik ook eens nagegaan hoe het er bij onze bureaus aan toe is gegaan. Een aantal leden herinneren zich vast nog wel de oefening die enkele jaren geleden in Nederland werd gemaakt naar aanleiding van onregelmatigheden die aan het licht kwamen door onthullingen van klokkenluiders uit een grote bouwonderneming die infrastructuurprojecten uitvoerde voor de overheid. Een parlementaire enquêtecommissie stelde vast dat de staat honderden miljoenen euro's had verloren doordat jarenlang misbruik was gemaakt van hiaten in het systeem. Daarbij waren er zeker 600 bedrijven betrokken. Een opvallende conclusie was dat er geen sprake was van corruptie of omkoping van ambtenaren, maar dat het toezicht wel had gefaald. Leden die zich verder in deze zaak willen verdiepen, kunnen surfen naar de website van de Nederlandse Tweede Kamer, op het adres www.parlement.nl. Daar staat het rapport te lezen onder de hoofding 'parlementaire enquêtes bouwnijverheid 2002 en 2003' – het kan inspirerend werken.

Ik ga niet zover om te beweren dat ook in Vlaanderen een fraudedossier van dergelijke omvang in de maak is, maar ik pleit ervoor om een en ander zeer grondig te bekijken. Als uit een onderzoek blijkt dat mogelijke onregelmatigheden bij Infrastructuurwerken niet eens worden opgemerkt, laat staan bestraft, dan is de grootste waakzaamheid geboden en moeten we misbruik ervan voorkomen.

Roegiers

Het verbaast me alvast ten zeerste dat de administratieve organisatie en de controlemechanismen voor de uitvoering en het volgen van onderhouds- en herstellingswerken voor de winterdienst en de groendienst blijkbaar verschillen van provincie tot provincie, en zelfs van district tot district. Bijvoorbeeld bij het onderzoek naar de door aannemers opgegeven hoeveelheden gietasfalt voor het opvullen van putten in het wegdek, stelde Interne Audit vast dat een vergelijking tussen de provincies gewoonweg onmogelijk is.

Een ander aspect van het onderzoek betreft de professionele relatie van aannemers met personeelsleden van de administratie. Er wordt melding gemaakt van duidelijke pogingen tot beïnvloeding, maar enige reactie daarop bleef achterwege. Ik meen dat kordaat reageren op zulke pogingen een minimale vorm van preventie is. Nog volgens het rapport wordt vrij zorgeloos omgesprongen met mogelijke belangenconflicten. Ook hier werden – gelukkig – geen misbruiken vastgesteld, maar de mogelijkheid daartoe is alleszins verre van uitgesloten.

Dit rapport is volgens mij – vrees ik – exemplarisch voor de organisatie van de administratie Wegen en Verkeer op het niveau van de provincies en districten. Daar bestaan blijkbaar talrijke hiaten en grijze zones in de aanpak van diverse soorten werkzaamheden. Een grondige en algemene evaluatie van de provinciale en districtswerking en -organisatie van de administratie Wegen en Verkeer is mijns inziens aangewezen, zodat de structurele tekortkomingen, die blijkbaar niet enkel in district 421 voorkomen, kunnen worden weggewerkt. Zo kan ik nog een tijdje doorgaan, maar mijn tijd is beperkt.

Mijnheer de minister, ik hoop dat u me ervan kunt overtuigen dat mijn ongerustheid ongegrond is. Is het rapport van Interne Audit inzake district 421 u bekend? Zo ja, welk concreet gevolg werd en wordt er aan de geformuleerde aanbevelingen gegeven? Klopt het volgens u dat de vastgestelde problemen in dat district zich wellicht ook elders voordoen? Wat kunnen dan de administratieve, logistieke en financiële gevolgen zijn? Wordt er binnen de administratie gewerkt aan het verder volgen van vroegere audits waarnaar in deze audit wordt verwezen? Bestaan er algemene regels over de organisatie van en de controle op onderhouds- en herstellings-

werkzaamheden en voor de groendienst en de winterdienst? Bent u bereid hiervan werk te maken?

Hoe ver reikt de verantwoordelijkheid op het niveau van de districten en de provinciale afdelingen? Bestaat er een deontologische code inzake belangenconflicten en pogingen tot beïnvloeding door aannemers? Hoeveel processen-verbaal werden tijdens het afgelopen jaar in de districten en de provinciale afdelingen opgesteld tegen aannemers naar aanleiding van vastgestelde onregelmatigheden?

Deelt u mijn mening dat een grondige evaluatie of audit met betrekking tot de in het geciteerde rapport aangehaalde problemen, voor alle provinciale afdelingen en districten wenselijk is? Zo neen, waarom deelt u mijn mening niet? Zo ja, wanneer mogen wij een opdracht verwachten?

Bent u bereid om met de resultaten van een dergelijke evaluatie of audit en de bijbehorende beleidsaanbevelingen naar het parlement te komen en hier een grondig debat met de commissie aan te wijden?

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik sluit me graag aan bij de bekommernissen van de heer Roegiers. Ik heb het rapport over de interne audit niet gelezen. Wat ik erover weet, is gebaseerd op informatie uit de kranten. Het is echter duidelijk: als via de interne audit werd vastgesteld dat een aantal zaken verkeerd lopen, dan is het de normaalste zaak van de wereld dat wordt ingegrepen om de problemen op te lossen.

Mijnheer de minister, ik sluit me aan bij deze interpellatie omdat ik sinds 2000 met de regelmaat van de klok in deze commissie en zelfs in plenaire vergadering, interpellaties, vragen om uitleg en actuele vragen stel over de problematiek van de administratieve ondersteuning van de dienst Wegen. In 2000 wees ik erop dat de Vlaamse wegendienst aan het uitsterven was, omdat de helft van het personeel ouder dan 50 was. Uit de administratieve personeelspiramide bleek duidelijk dat er zonder een nieuwe toevoer van personeel problemen zouden ontstaan.

De vorige ministers hebben vaak beloofd dat ze iets aan het probleem zouden doen. In 2002 bleek dat

Decaluwe

een kleine 10 percent van de personeelsformatie in voltijdse equivalenten, of 1.745 jobs, niet ingevuld was. In 2003 was dat nog steeds niet het geval.

Uit parlementaire vragen bleek bovendien dat vanaf 1 januari 2003, 474 personeelsleden van de administratie Openbare Werken een beroep deden op het ‘verlof voorafgaand’ en op pensionering. Personeelsleden kunnen daar immers van genieten vanaf een bepaalde leeftijd en behouden daarbij een behoorlijk deel van de wedde. Tegelijk zou worden geprobeerd om nieuwe mensen aan te trekken. Dat is gelukt, maar meer dan de helft van die nieuwe mensen is binnen 2 jaar na aanwerving opnieuw vertrokken. De economische conjunctuur was toen iets anders dan vandaag, maar we kampen nog steeds met een soort onderbemanning.

Het verwondert me dan ook een beetje dat in de interne audit staat dat er geen probleem is met de personeelsbezetting, maar dat het een kwestie van organisatie betreft. De waarheid ligt wellicht in het midden. Ik heb af en toe contact met regionale en lokale districten in mijn regio. Die zijn al jaren vragende partij voor een betere ondersteuning en bemanning voor de controletaken.

Ik hoop dat de nodige conclusies worden getrokken uit de interne audit. Ik blijf echter met het gevoel zitten dat de problemen gedeeltelijk te maken hebben met een gebrek aan bemanning, ook voor de controle. We weten dit al jaren. Als geweten is dat de controle niet voor 100 percent sluitend is, dan kan dat misbruiken uitlokken. Ik kan me goed voorstellen dat dit in de bouwwereld, die ik vrij goed ken, mogelijk is.

Mijnheer de minister, wat is de stand van zaken voor wat de invulling van de personeelsformatie van de administratie Wegen betreft? Ik las dat uw directeur-generaal vijf bijkomende controleurs zal aanwerven in het district in kwestie. Ik denk echter dat ook andere districten goed moeten worden doorgelicht. Ik stel mijn vraag ook tegen de achtergrond van een aantal uitspraken over de wervingsstop. Openbare Werken is verdeeld over bijzonder veel districten. Kunnen voor die districten gelijkaardige conclusies worden getrokken en de nodige beleidsdaden worden uitgevoerd?

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

De heer Johan Deckmyn: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, nog niet zo lang geleden kreeg ik inzage in de interne audit 0403 001 van 14 december 2004.

De heer Roegiers heeft gelijk dat deze audit tot merkwaardige vaststellingen komt. Ik zal niet herhalen wat hij allemaal al heeft verteld, maar het bevreemdt mij ten zeerste dat deze audit vaststellingen doet die al terug te vinden zijn – zij het minder gedocumenteerd – in de interne audit 0201 020 van 17 juni 2003. Een eerste vaststelling van de audit van 2003 is dat het toezicht op de werken steeds verzekerd moet zijn, maar dat hiervoor niet altijd de nodige middelen voorhanden zijn. Daar gaat het ook over de menselijke middelen, mijnheer Decaluwe. Het uitbesteden van dergelijk toezicht moet gebaseerd zijn op een weloverwogen beslissing en keuze. Ik kom daar later nog op terug.

De audit uit 2003 stelt ook dat het behouden, verder uitbouwen en beheren van kennis een kernactiviteit is en dat het verwaarlozen hiervan tot gevolg kan hebben dat de overheid op termijn niet meer objectief en onafhankelijk kan handelen en beslissen. Verder wordt gesteld dat het onderhoudsbudget gedeeltelijk wordt opgebruikt door posten die er niet thuishoren. Er vinden in Gentbrugge bijvoorbeeld geen systematische inspecties of inventarisaties plaats. Naar verluidt ziet de plaatselijke districtschef hier het nut niet van in. Let op: ik spreek nog steeds over de audit van juni 2003.

In punt 2.4 stelt deze audit trouwens ook het volgende: ‘Er zijn geen formele criteria vastgelegd voor de keuze tussen de uitvoering van taken in eigen regie of door de aannemer. De beslissing ligt in de meeste gevallen bij de districtschef, het eerste beslissingsvoorstel ligt in vele gevallen bij de wegenwachter.’

Als gevolg hiervan formuleert de audit onder andere volgende aanbevelingen. Een eerste aanbeveling is dat de keuze tussen de uitvoering van een werk in eigen regie of door de aannemer op een zo transparant mogelijke wijze moet gebeuren. Een tweede aanbeveling is dat de beslissingsbevoegdheden duidelijk moeten zijn afgebakend. Over de uitvoering van de werken in eigen regie werd toen reeds gesteld: ‘Er is een gebrek aan controle op de uitvoering, dit gebeurt niet echt systematisch’.

Over de uitvoering van de werken door een aannemer waren er ook ernstige bedenkingen. Er werd

Deckmyn

gesteld dat een bepaald district haar register invult op basis van de vorderingsstaat van de aannemer en dat er verschillende houdingen bestaan met betrekking tot het opstellen van processen-verbaal bij het in gebreke blijven van de aannemer.

Dit alles is een greep uit de auditopdracht 0201 020 van 17 juni 2003. Erg veel gevolgen heeft deze audit dus blijkbaar niet gehad. De lokale verantwoordelijken zijn op hun plaats gebleven en bepaalde mensen werden ondanks deze kritiek ondertussen gepromoveerd. Het feit dat de audit 0403 001 van 14 december 2004 nog zwaardere conclusies trekt, lijkt de stelling te bevestigen dat men zich niet veel van de vorige conclusies en aanbevelingen heeft aangetrokken.

Zo kom ik bij de audit waarover de interpellatie van de heer Roegiers handelt. Deze audit werd door de directeur-generaal van AWV in Oost-Vlaanderen op 15 maart 2004 gevraagd naar aanleiding van een mogelijk fraudegeval binnen AWV Oost-Vlaanderen over de herstelling van bepaalde wegen. Verschillende aantijgingen uit de audit van 2003 worden er hernomen en nu wel met naam en toenaam onderbouwd. Zo wordt op pagina 85 van de audit van 2004 bijvoorbeeld vermeld dat de zoon van een districtschef werkt bij een aannemer die er werken uitvoert. Als ik mij niet vergis – ik heb slechts kort inzage gehad in de jongste interne audit – staat er op pagina 56 ook vermeld dat er facturen werden opgemaakt voor het vullen van putten die niet bestonden.

De controles op de materialen en de werken worden onder andere uitgevoerd door Copro, het organisme dat als onpartijdige instelling voor de controle en certificatie van bouwproducten instaat. Ik citeer uit het vakblad 'Bouwkroniek' van juli 2003: 'Om aan kwaliteitswaarborging te doen, is echter meer nodig dan controleren en certificeren. Zoals ook kersvers voorzitter Fernand Desmyter onderlijnt, is de tijd definitief voorbij dat de opdrachtgever met een leger controleurs alles in de gaten houdt wat op een bouwplaats wordt aangevoerd of uitgevoerd. Copro gaat daarom ook aan kwaliteitsbegeleiding doen bij de uitvoering van infrastructuurwerken.'

Bepaalde zaken worden in de audits niet expliciet vermeld, maar bij AWV Oost-Vlaanderen wordt

toch ook op belangenvermenging gewezen bij Copro. Ik hoop dat de minister bijgevolg ook bijzondere aandacht zal hebben voor de samenwerking met Copro en ervoor zal zorgen dat ook deze samenwerkingsrelatie grondig wordt geëvalueerd.

In beide audits wordt Gentbrugge enkele malen naar voren geschoven als probleemgebied. Ik moet zeggen dat toen ik dit dossier aan het onderzoeken was, ik ook opgevangen heb dat er aanwijzingen zijn dat er serieuze fouten zijn gebeurd bij de werken aan het viaduct in Gentbrugge, onder meer wat de kwaliteit van het asfalt betreft dat slecht werd gecontroleerd. Als er dan een goede controle gebeurde, werd er niet altijd gevolg gegeven aan deze controles.

Niet alleen in Oost-Vlaanderen zijn er dergelijke vaststellingen. Ik geef u één voorbeeld dat ik teruggevonden heb in een ander document met betrekking tot de kwaliteit van het asfalt dat werd gebruikt voor het viaduct van Vilvoorde. De proefstukken van het eerste gietasfalt bleken zo verschrikkelijk slecht te zijn, dat de wegenwerkers een klein percentage polymeer moesten toevoegen. Het resultaat hiervan was verre van schitterend en ondertussen vraag ik mij af met welke kwaliteit van asfalt er in Vilvoorde werd gewerkt. Bepaalde verantwoordelijken hebben immers gesteld dat de kwaliteit van het asfalt geenszins overeenstemde met het bestek.

Mijnheer de minister, de problematiek is mijns inziens veel ruimer dan louter een probleem in Oost-Vlaanderen, alhoewel er in bepaalde districten in Oost-Vlaanderen heel wat fout loopt. Er zijn binnen het district 421 Gentbrugge trouwens nog een aantal dossiers waarover ik eerstdaags extra informatie verwacht. Er zijn bijgevolg dringend juiste regels en procedures nodig bij AWV, en niet alleen in Oost-Vlaanderen. Dit probleem wordt door deze recentste audit nog eens beklemtoond, maar is dus niet nieuw, we hebben er eigenlijk zelfs geen audits voor nodig. In een kranteninterview op 19 september 2003 reeds stelde de inspecteur-generaal van AWV Vlaams-Brabant, de heer Caestecker: 'Sedert juli jongstleden heb ik er nog tijdelijk de provincie Antwerpen bij. Ik moet er het crisismanagement doen en de boel reorganiseren. Want tot voor kort gold bij Wegen en Verkeer in Antwerpen slechts één regel, namelijk dat er geen regels zijn...'

Mijnheer de minister, er moet dus dringend meer transparantie komen bij AWV en er moet eindelijk

Deckmyn

eens gevolg worden gegeven aan de zoveelste negatieve interne audit. Ik sluit mij aan bij de diverse vragen die de heer Roegiers heeft gesteld en door er nog enkele aan toe te voegen. Welke gevolgen worden er in het algemeen gegeven aan interne audits? Welke opvolging is er geweest specifiek met betrekking tot de auditopdracht 0201 020 van 17 juni 2003? Werd naar aanleiding van de auditopdracht 0403 001 van 14 december 2004 al een gerechtelijk onderzoek opgestart? Wat is de rol en de opdracht van het Rekenhof in dit dossier? Zal de samenwerking met het controleorganisme Copro ook voorwerp uitmaken van een evaluatie?

De voorzitter: De heer Peumans heeft het woord.

De heer Jan Peumans: Ongeveer 2 weken geleden heb ik een schriftelijke vraag gesteld over een nieuwe infrastructuur die na een aantal jaren moest worden opgebroken omdat de werken niet goed waren uitgevoerd.

Vroeger had elke provincie een inspecteur-generaal die instond voor de kwaliteitsbewaking. Bij de regionalisering is dat afgeschaft. De vraag is nu hoe de interne audit bij de AWV en bij andere directoraten-generaal is georganiseerd. Een andere vraag is de manier waarop aannemers werken voor de AOSO, de administratie die onder meer verantwoordelijk is voor alles wat te maken heeft met verkeerslichten, de onderhoud van verkeerslichten, enzovoort. Zo blijkt dat werken soms niet worden uitgevoerd omdat de aannemer eenvoudigweg niet komt opdagen. De controle op die aannemers is vaak onbestaande. Een wegenwachter wordt verantwoordelijk geacht om voor een heel district de controle uit te voeren, want natuurlijk onmogelijk is.

Uit de boeken van het Rekenhof blijkt ook dat er al vaak opmerkingen zijn gemaakt over dit soort praktijken. Volgens mij is dat onder meer een gevolg van het in toenemende mate uitbesteden van werken aan aannemers. Wie de controle en de opvolging van een aantal werken niet zelf kan uitvoeren, vraagt eigenlijk om problemen.

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Kris Peeters: Mijnheer de voorzitter, collega's, het gaat om een ernstige aangelegenheid die

met de nodige duidelijkheid en transparantie moet worden benaderd.

Mijnheer Roegiers, de audit waarnaar u verwijst, handelt over een geval van mogelijke fraude bij toezicht op kleine onderhoudswerken zoals winterdienst, herstel van schadegevallen, groenonderhoud, enzovoort. Het gaat niet over grote investeringswerken waar permanent toezicht wordt uitgevoerd, zoals bijvoorbeeld de werken aan de ring rond Antwerpen. Het gaat bijvoorbeeld wel over het vegen van de weg met een borstelvoertuig. Hoe kunnen we bijvoorbeeld controleren of de borstel al die tijd heeft geveegd en dus alle straten proper zijn? Er kan natuurlijk iemand achter dat voertuig rijden, maar dat lijkt me als controle niet echt evident. Een ander geval zijn bijvoorbeeld putten in de weg die moeten worden hersteld. Als een aannemer start met het herstel, zijn er vaak alweer een aantal putten bij gekomen.

Bij de interne audit zijn geen bewijzen van corruptie of frauduleus gedrag vastgesteld. Uit een audit moeten aanbevelingen volgen die een verbetering van de werking moeten of kunnen inhouden. Zo stond in een van de aanbevelingen dat 'gelet op de vergrijzing van het personeelsbestand, de verminderde personeelskredieten en de huidige wervingsstop, een plan opgesteld dient te worden teneinde vast te leggen welke toezichts- en andere taken prioritair zijn en hoe de continuïteit van deze prioritaire taken kan worden gegarandeerd. Maar tegelijkertijd wordt ook vastgesteld dat door prioriteit te geven aan investeringprojecten, AWV tekortschiet in zijn controletaak voor de onderhoudswerken.'

De verwijzing naar Nederland, mijnheer Roegiers, gaat gelukkig niet op. Daar ging het over afspraken bij het indienen van offertes en over prijsafspraken over de uitvoering van werken. Volgens de audit is dat bij ons niet het geval. We mogen niet laten uitschijnen dat overheid en aannemers zich zouden lenen tot malafide praktijken. Ik wil dit niet minimaliseren, dit is een ernstig probleem, maar we mogen het niet groter maken dan het is.

Het is niet evident om aannemers die slechte prestaties leveren, een sanctie op te leggen, zeker niet in verband met hun erkenning. We hebben regelmatig contact met de bouworganisaties. We kregen onlangs nog de vraag waarom we nog eigen Vlaamse criteria hebben toegevoegd aan die van de federale

Peeters

erkenningscommissie. De federale erkenningscommissie houdt echter enkel rekening met financiële criteria. Vlaanderen eist daarbovenop kwaliteit. Deze audit onderstreept nog eens het belang van de kwaliteit van de aannemers. De intrekking van de erkenning is de zwaarst denkbare sanctie, en dat is een federale bevoegdheid. Als we bijkomende kwaliteitseisen willen opleggen, moeten we een onderscheid maken tussen de soorten ondernemers. Dit debat kunnen we later eventueel voortzetten.

De heer Decaluwe verwijst terecht naar de personeelssituatie. Daar kreeg ik onlangs ook een actuele vraag over. Heel wat werknemers werken al lang voor AWV, en daar zien we nu een omgekeerde leeftijds piramide. Heel wat personeelsleden hebben gebruik gemaakt van de vervroegde uitstap. Door de huidige wervingsstop zorgt dat voor een bijkomende beperking voor de afdeling. De vijf bijkomende controleurs of wegwachters zullen dit probleem niet oplossen, maar het is een begin. We moeten de nodige maatregelen treffen om te voorkomen dat de veiligheid van onze wegen verder in het gedrang komt. Natuurlijk moeten we reageren op die audit.

Het rapport van de Interne Audit is me inderdaad bekend. Ik heb een exemplaar van het definitieve rapport in mijn bezit. Dit moet echter in de context worden geplaatst die ik net geschetst heb. Ik wil er ook de aandacht op vestigen dat de audit er gekomen is op de uitdrukkelijke vraag van zowel het betrokken afdelingshoofd als van de leidende ambtenaar. Het is er niet 'en stoemelings' of op een externe vraag gekomen. Het is een gangbare praktijk om ook binnen grote bedrijven dergelijke audits uit te voeren om de lacunes in de interne processen te detecteren en te verhelpen. Ondanks alle vragen en opmerkingen is het dan ook positief dat een administratie haar werking durft te evalueren en daartoe zelf initiatieven neemt. Er moet natuurlijk nog iets gebeuren: een audit mag geen doekje voor het bloeden zijn.

Toen een bepaalde krant dit rapport bekendmaakte, heeft directeur-generaal Vanderheyden gereageerd. Het komt hem toe de nodige gevolgen te geven aan de audit. Alvast één concreet gevolg is dat in opdracht van de leidend ambtenaar een jaardoelstelling voor 2005 werd opgesteld: 'reorganiseren en optimaliseren van de districten teneinde

een betere dienstverlening te kunnen garanderen'. Hiermee wil AWV de aanbevelingen van de interne audit met betrekking tot de districtswerking bijsturen waar er tekortkomingen werden vastgesteld. Binnen de betrokken AWV Oost-Vlaanderen werden ook al een aantal aanbevelingen besproken en omgezet in concrete procedures. Deze actiepunten en procedures zullen binnenkort met alle betrokkenen binnen de administratie worden besproken en geïmplementeerd in het kader van de bovenvermelde doelstelling.

De aanbevelingen van de interne audit moeten in het licht van de doelstelling van zo'n audit worden bekeken. Een dergelijk onderzoek heeft net de bedoeling lacunes te ontdekken en gaat hier gericht naar op zoek, isoleert de lacune en doet hierover een aanbeveling. Het valt niet uit te sluiten dat er bij een gericht onderzoek in andere districten gelijkaardige lacunes of individuele gevallen van fraude – waarbij uiteraard zal worden opgetreden tegenover de betrokken ambtenaar – naar boven komen. Aan de andere kant mogen deze lacunes niet zomaar worden veralgemeend. Dat zou onfair zijn tegenover de duizenden ambtenaren die dagelijks het beste van zichzelf geven. Uiteindelijk betreft het hier dagelijkse onderhoudswerken die aan een hoge frequentie, kortstondig en op vele locaties plaatsvinden en waarbij de audit lacunes heeft vastgesteld op een aantal locaties. Op deze specifieke punten kunnen en moeten uiteraard verbeteringen worden doorgevoerd. Aangezien de gestelde problemen niet zomaar mogen worden veralgemeend, kan ik geen globale inschatting maken van de administratieve, logistieke en financiële gevolgen. Ik hoop samen met u dat die van beperkte omvang zijn.

De aanbevelingen van een vroegere interne audit werden in 2003 en 2004 in actiepunten omgezet en opgenomen in de doelstellingen 2004 van AWV. Een deel van deze aanbevelingen werden al concreet ingevuld. Het betreft dan vooral de aanbevelingen die betrekking hebben op het verfijnen van procedures en het preciseren van taakomschrijvingen. Andere aanbevelingen die onder andere de ontwikkeling van nieuwe informaticatoepassingen inhouden, zijn momenteel volop in ontwikkeling. Een aantal aanbevelingen zoals vooropgesteld in het personeelsplan, kon niet sneller worden ingevoerd bij gebrek aan voldoende wegwachters. Dit personeelsgebrek blijft bestaan, ondanks recente aanwervingen en de nodige inspanningen om de mensen op te leiden.

Peeters

Er bestaan algemene regels voor de organisatie van en de controle op onderhouds- en herstellingswerkzaamheden en de winterdienst. De structuur van een district is opgesteld volgens de nota 'Het wegendistrict. Basis voor een goed werkende administratie'. Voor de controles wordt uitgegaan van de besteksvoorschriften van zowel het Standaard Bestek 250 als van de geüniformiseerde bijzondere besteksvoorschriften voor onderhoudswerken. Deze besteksvoorschriften vormen de basis van een contract waarin de voorwaarden en eisen voor de uitvoering van de geciteerde werken zijn vastgelegd. Controles daarop zijn voor alle overheidsopdrachten voorgeschreven en moeten worden uitgevoerd om ervoor te zorgen dat een contract wordt gerespecteerd. Aan de andere kant is, gezien de aard der werken en in tegenstelling tot de investeringsprojecten, een permanente controle quasi onmogelijk. Ik heb de voorbeelden genoemd. De organisatie van een sluitende controle is niet evident, maar dat wil niet zeggen dat we er niet alles moeten aan doen.

Op het niveau van de provinciale afdelingen situeert de verantwoordelijkheid zich vooral op organisatorisch en budgettair vlak. De operationele verantwoordelijkheid voor het geven van opdrachten en het toezicht erop ligt bij de districten. Uiteraard ligt de eindverantwoordelijkheid voor de goede werking van de administratie bij de directeur-generaal die er moet voor zorgen dat de regels worden toegepast of dat de procedures efficiënt toezicht garanderen. De overheid moet op haar beurt toezicht houden op die directeur-generaal.

Zoals ik ook al eerder heb vermeld, werkt de administratie voortdurend aan verbeteringen. Het valt dan ook te betreuren dat sommigen – ik heb het niet over u, mijnheer Roegiers – de zaken nu voorstellen alsof alle ambtenaren binnen deze administratie en aannemers die ervoor werken, hun werk niet goed doen of dat ze corrupt zouden zijn. Gelukkig is dat niet het geval. Heel wat ambtenaren en aannemers vatten hun werk heel ernstig en plichtsgetrouw op. De overgrote meerderheid doet dat, met voldoende inzet en kennis van zaken.

Er bestaat inderdaad een deontologische code, die trouwens van toepassing is op alle ambtenaren. In deze code zijn integriteit, loyaliteit, correctheid,

klantvriendelijkheid en objectiviteit centrale waarden. Het onderdeel inzake de objectiviteit geeft zeer duidelijke regels met betrekking tot mogelijke belangenconflicten of een mogelijke beïnvloeding door aannemers. Daarom bestaat er geen specifieke deontologische code voor wegendistricten.

In de districten en de provinciale afdelingen werden in het voorbije jaar 240 processen-verbaal opgesteld naar aanleiding van vastgestelde onregelmatigheden.

De diverse uitgevoerde audits hebben geleid tot een aantal aanbevelingen, waar momenteel ook verder aan wordt gewerkt. Het lijkt me zinvoller om op dit ogenblik energie te besteden aan het implementeren van al deze aanbevelingen. In de mate dat dit nog niet is gebeurd en het nodig en mogelijk is, zal er vanzelfsprekend rekening worden gehouden met die aanbevelingen en zullen we er verder werk van maken voor de verbetering van de districtswerking. Het lijkt me dan ook zinvoller dit te doen in een latere fase, na de implementatie. We moeten dit zeker volgen, en als bevoegd minister zal ik dat zeker doen. Zoals u zelf zei, mijnheer Roegiers, zijn er echter al audits genoeg gebeurd. Het is dan wel zaak de aanbevelingen eruit uit te voeren en toe te passen.

Het spreekt vanzelf dat, als het parlement wil dat ik de resultaten van een dergelijke evaluatie of audit en bijbehorende beleidsaanbevelingen hier voorleg om er een grondig debat aan te wijden, ik heel graag op die vraag en het geven van een stand van zaken wil ingaan. Wat dit parlement vraagt van de minister van Openbare Werken, zal hij zeer plichtsgetrouw uitvoeren.

Mijnheer Peumans, u had het over een audit voor elke provincie en hoe dit voort moet worden georganiseerd. We moeten nu verdere beslissingen nemen in verband met de hele operatie in het kader van BBB. Dat gaat onder meer over de organisatie van de administratie in IVA's en dergelijke. U kent de BBB-discussie wel, met de dertien departementen en de vraag hoe een en ander moet worden georganiseerd. Zo is het de uitdaging om departementen met een specifieke problematiek of uitdaging, zoals Openbare Werken of Mobiliteit, zo te organiseren dat er sprake is van een goed beleid en een goede administratie met een goede dynamiek. Het spreekt vanzelf dat ook rekening moet worden gehouden met de administratie Ondersteunende Studies en Opdrachten.

Peeters

U stelde dat het Rekenhof hier vroeger al melding van heeft gemaakt en opmerkingen heeft geformuleerd. Een heel belangrijk element is dat van de outsourcing. Als de administratie bepaalde dingen uitbesteedt, dan moet dat goed worden gevolgd en gecontroleerd. Het meest verregaande voorbeeld daarvan is het BAM-dossier, dat uitgebreid aan bod is gekomen in deze commissie. Is er onvoldoende controle, dan zal niet alleen de kwaliteit van de werken mogelijk niet beantwoorden aan wat was overeengekomen, maar er kunnen nog ergere dingen gebeuren, zoals het oplichten van de administratie door het aanrekenen van geld voor werken die niet zijn gebeurd.

Dan is er de problematiek van Oost-Vlaanderen en de uitlatingen van de heer Caestecker. Voor zover ik weet, is er momenteel geen dossier aanhangig gemaakt bij het gerecht. Ik durf daar mijn hand echter niet voor in het vuur steken. Mij is alleszins nog niet gemeld dat momenteel dergelijk dossier aanhangig zou zijn. Ik wil daar voorzichtig in zijn. Mocht u daar wel weet van hebben, dan zult u het me ongetwijfeld straks zeggen. Ik wil voorkomen volgende week te worden geconfronteerd met het feit dat er toch een dergelijke melding zou zijn gebeurd.

Hopelijk vond u dit een duidelijk antwoord. De conclusie is alleszins dat er audits genoeg zijn, maar dat die ook moeten worden toegepast. We moeten ervoor zorgen dat de praktijken die deze audit aan het licht heeft gebracht niet meer kunnen of althans dat de kans dat ze onopgemerkt en onbestraft zouden blijven, tot nul wordt herleid.

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw uitgebreide antwoord. Toch blijf ik met een dubbel gevoel zitten na dit mini-debat. Het verheugt me dat u dit ernstig neemt en dat u wilt dat hierop wordt gereageerd met een grote duidelijkheid en transparantie.

Toch blijf ik wat op mijn honger zitten. Niets wijst er immers op dat het in de toekomst veel beter zal gaan. U eindigde uw betoog met de conclusie dat er tal van audits zijn en dat die moeten worden toegepast. We stellen echter vast dat op 17 december 2004 nog maar eens een audit werd afgeleverd, die

verwijst naar audits uit 2002 en 2003. Eigenlijk is er niets ten gronde veranderd. Misschien zijn er wel kleine stapjes gezet, maar deze audit zegt heel duidelijk dat nog steeds een en ander fout loopt.

Ik begrijp dat u zich in het licht van uw functie erover verheugt dat er geen sprake is van fraude of corruptiegedrag. Dat klopt, maar even stellig zou men het omgekeerde kunnen beweren. De audit zegt immers het volgende: 'Interne audit wenst wel op te merken dat het gebrekkige interne controlesysteem de mogelijkheid van onregelmatigheden niet uitsluit.' We weten dus niet of er fraude of corruptie is. Dat wordt in het midden gelaten. Er zijn inderdaad geen absolute bewijzen: dat staat in de audit te lezen, maar volgens de audit zijn ze er net zo goed wel. Er is immers geen controlesysteem dat dit kan aangeven.

Als oplossing wilt u een aantal bijkomende personeelsleden aanwerven. Ik wil die oplossing niet in twijfel trekken, maar ik vrees dat dit niet de essentie is van wat de audit stelt. Ik citeer: 'Door een aantal personeelsleden wordt als reden voor het gebrek aan acties tegen in gebreke blijvende aannemers vaak verwezen naar een gebrek aan tijd en personeel. Interne audit stelde vast dat de belasting van bepaalde personeelsleden waarschijnlijk inderdaad vrij hoog is, maar merkt op dat andere en meer gestructureerde werkwijzen kunnen zorgen voor een meer significante verhoging van de adequaatheid.'

Dit is dus slechts ten dele een oplossing voor het probleem. Ik wil dit staven met een voorbeeld uit de audit. Vorig jaar werd de winterdienst gecontroleerd. In de periode tussen 26 januari en 10 maart, dus op nauwelijks anderhalve maand tijd, ontbreekt voor de winterdienst 37 maal de tachograaf in de dossiers. Om dit te controleren is geen personeel nodig: er moet gewoon voor worden gezorgd dat die tachograaf niet kan ontbreken in het dossier in kwestie, en dat het ontbreken ervan meteen wordt opgemerkt. Ik vind het vreemd dat het interne audit is die dat heeft moeten vaststellen en dat dit binnen het district zelf niet was opgemerkt. Dat leidt bij mij tot een aantal vermoedens, waar ik niet verder op wil ingaan.

U zei dat een aantal dingen in actiepunten zijn omgezet. Ik wil dat best geloven, alleen stel ik vast dat er niets is veranderd. Ondanks die actiepunten gaat er nog altijd heel wat fout. Deze audit toont dat aan.

Roegiers

Ik wil u best geloven dat er wel degelijk algemene regels zijn, maar interne audit wijst net op een gebrek aan algemene regels om een aantal onregelmatigheden te verklaren. U zegt dat de operationele verantwoordelijkheid bij het district berust. Mag ik daaruit afleiden dat het district zelf verantwoordelijk is voor de uitvoering en de controle? De audit stelt immers dat allerlei dingen fout lopen met betrekking tot die uitvoering en die controle. Ik vraag me dan af wanneer die controle wel van die aard zal zijn dat onregelmatigheden zoveel mogelijk worden vermeden.

Er bestaat een algemene deontologische code, dus niet specifiek een code voor de districten. In de audit lees ik het geval van een aannemer die naar een van de wegenwachters belde om een afspraak te maken om hem een nieuwjaar te geven, en dat buiten de nieuwjaarsperiode. Dan lijkt het me dat er een probleem rijst met die deontologische code. Die is dan op zijn minst onvoldoende gekend bij de mensen die hem zouden moeten kennen.

Mijnheer de minister, ik heb nog heel wat vragen. Het betoog van andere leden leert me dat heel wat mensen mijn bezorgdheid delen, ongetwijfeld samen met u. Ik vraag me echter af of een volgende interne audit, over twee of drie maanden of een jaar, niet dezelfde problemen aan de oppervlakte zal brengen. Ik hoop dat we hier dan niet opnieuw dezelfde problemen zullen moeten vaststellen.

De heer Decaluwe heeft in het verleden al een aantal van die problemen aangekaart. Nu, in 2005, zijn die problemen er nog steeds. Ik hoop samen met u dat er in de toekomst sprake zal zijn van een betere werkwijze en een betere controle. Ik ben geen lid van deze commissie, maar wil aan deze problematiek werken en ze blijven volgen.

Ten slotte kondig ik een met redenen omklede motie aan.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

De heer Johan Deckmyn: Mijnheer de voorzitter, ik wil beginnen waar de heer Roegiers eindigde. Waar zal een volgende interne audit toe leiden? Daarnet heb ik er al op gewezen dat één jaar voor deze audit al een andere audit had plaatsgevonden, die

had geleid tot dezelfde conclusies en aanbevelingen. Naar aanleiding van deze nieuwe audit zien we dat er niet zoveel is veranderd, wel integendeel. Volgens de audit is fraude niet echt uit te sluiten.

Ik wil erop wijzen dat er in bepaalde dossiers sprake is van belangenvermenging. Dat valt duidelijk op te maken uit de audit. U stelt dat het niet uit te sluiten valt dat er elders ook lacunes zijn. Ik heb twee voorbeelden gegeven van het feit dat er wel degelijk lacunes bestaan buiten dit beruchte district in Oost-Vlaanderen. Ik heb het citaat voorgelezen van de inspecteur-generaal AWV Vlaams-Brabant, die tijdelijk ook verantwoordelijk was voor AWV Antwerpen. (*Opmerkingen van de heer Jan Peumans*)

Mijnheer Peumans, ik herhaal het citaat en ik zal u een kopie van het artikel van 19 september 2003 bezorgen. De heer Caestecker zei: ‘Sedert juli jongstleden heb ik er nog tijdelijk de provincie Antwerpen bij. Ik moet er het crisismanagement doen en de boel reorganiseren. Want tot voor kort gold bij Wegen en Verkeer in Antwerpen slechts één regel, namelijk dat er geen regels zijn...’.

Mijnheer de minister, er zijn elders dus lacunes. Een dergelijke uitspraak bewijst dat er niet echt regels zijn. Ik heb ook de problemen aangekaart van het gietasfalt van het viaduct van Vilvoorde.

U stelt dat 240 pv's werden opgesteld voor onregelmatigheden. Ik neem aan dat de gegevens ook per provincie beschikbaar zijn?

Minister Kris Peeters: Ik kan u die nu niet geven, u had me ernaar moeten vragen. Ik kan de cijfers natuurlijk opvragen.

De heer Johan Deckmyn: Mijnheer de minister, ik zou die cijfers graag krijgen.

U kunt waarschijnlijk ook niet onmiddellijk antwoorden op mijn vraag of de samenwerking met het controleorganisme Copro voorwerp zal uitmaken van een evaluatie. Ik zal hierover een schriftelijke vraag stellen.

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik dank u voor het uitgebreid antwoord en voor het serene debat over deze moei-

Decaluwe

lijke problematiek. U bent nu 7 maanden minister. Ik heb deze kwestie de afgelopen 5 jaar met de regelmaat van de klok op een diplomatieke wijze aangekaart. Het wordt stilaan tijd dat echte conclusies worden getrokken.

Er is een gebrek aan personeel op een aantal posten. De vraag is of interne verschuivingen dat probleem kunnen oplossen. Uit schriftelijke vragen is gebleken dat de aanwerving van extra personeel tot een win-winsituatie kan leiden. Met extra personeel kunnen immers goede controles worden uitgevoerd, wat de duurzaamheid zal verhogen en kostenbesparend zal zijn.

Veel controles worden uitgesteld of worden te laat uitgevoerd, wat leidt tot verwijlintresten. In uw departement, maar ook voor de havens, zijn de verwijlintresten met de helft gestegen in vergelijking met vorig jaar. Veel beleidskredieten worden op die manier weggegooid. De oorzaak is gedeeltelijk te wijten aan de slechte opvolging en aan het gebrek aan personeel.

Mijnheer de minister, u had het over 240 pv's. Dat aantal lijkt indrukwekkend, maar wat is de verhouding met het totaal aantal controles?

Ik kende de uitspraak van de heer Caestecker niet. Als een leidend ambtenaar van uw administratie dergelijke uitspraken doet in een krant, zijn er twee mogelijkheden: hij moet bewijzen op tafel leggen, of hij zit met een torenhoog probleem. Hij moet zijn uitspraken hardmaken, zo niet vliegt hij eruit, want dan is hij een echte nestbevuiler. Voor mij is het duidelijk: ik vraag u om de man op uw kabinet uit te nodigen en er een 'deftig' gesprek mee te voeren.

Ik kan me perfect voorstellen dat omwille van het budget niet het volledige personeelskader kan worden ingevuld. Waarom zouden we niet inspelen op het idee van de vliegende controles? Als controleurs om de zoveel jaren veranderen van district, dan zullen de gesprekken met bevriende aannemers misschien verdwijnen. We moeten op een creatieve manier zoeken naar een oplossing met hetzelfde personeel, dat wordt aangevuld met nieuwe personeelsleden.

Ik heb destijds de outsourcing meegemaakt met Domus Flandria in de socialewoningbouw. Het is

makkelijk om te bouwen, maar de controles zijn minstens even belangrijk. Het is makkelijk om te zeggen dat de privé-sector, los van de overheid, sneller, efficiënter en goedkoper kan werken. Dat kan allemaal waar zijn, maar er moet met dezelfde lastenboeken worden gewerkt en er moet een grondige controle worden uitgevoerd. Ik heb geen probleem tegen een vorm van outsourcing op zich, maar de knowhow moet binnen de administratie blijven.

Mijnheer de minister, ik hoop dat u aan de hand van de audits, in tegenstelling tot uw voorgangers, effectief tot handelen overgaat en maatregelen neemt.

De voorzitter: De heer Peumans heeft het woord.

De heer Jan Peumans: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, als de heer Caestecker kandidaat is voor de post van directeur-generaal, heb ik ernstige vragen bij zijn 'deontologie van de ambtenaar', zoals de heer Roegiers dat noemt. Wie leidend ambtenaar van een administratie is, mag dergelijke onverantwoorde uitspraken niet doen.

Bij dit dossier blijft een vorm van wantrouwen bestaan. De remedie hiertegen is simpel: een forensische audit. Zo'n audit wordt uitgevoerd door een onafhankelijk persoon en kan veel misverstanden doen verdwijnen. Ook andere diensten, zoals AWZ, doen onderhoudswerkzaamheden. Als een dijk instort, vraagt ook iedereen of die werd gecontroleerd, ook al werd die de week ervoor gecontroleerd. U doet er dus goed aan een forensische audit te vragen.

Bij AWV bestaat een interne audit. Er zullen wellicht opnieuw een hoop procedures worden afgesproken. U weet dat procedures heel geduldig zijn als ze niet worden opgevolgd. Men mag de zaak niet voorstellen alsof het departement zonder regels een aantal activiteiten doet, want dat klopt niet. U kunt ook een beroep doen op de dienst Interne Audit van de Vlaamse Gemeenschap zelf. Die staat onder leiding van de heer Guilliams.

De heersende sfeer bij dit dossier kan het best worden weggenomen door een extern persoon die een forensische audit uitvoert. Die persoon zal ten gronde werken en de conclusies zijn in het algemeen duidelijk.

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Kris Peeters: Mijnheer de voorzitter, het is voor mij heel belangrijk dat het vertrouwen in en het aanzien van deze administratie heel hoog is en blijft. We zullen alle energie stoppen in het uitvoeren van de aanbevelingen. Ze moeten niet alleen op papier worden gezet, maar moeten effectief worden toegepast. Als er nog bijkomende maatregelen moeten worden genomen, zal dat gebeuren, want werken in de beschreven situatie, is dodelijk, niet alleen voor mij, maar zeker ook voor de administratie en zelfs voor het hele politieke bestel. Ik noteer de suggesties voor een forensisch onderzoek, een audit door de Vlaamse Gemeenschap en dies meer.

Mijnheer Roegiers, u stelt dat u met een dubbel gevoel blijft zitten. Over gevoelens is het moeilijk spreken. Ik spreek me er niet over uit of de audits in het verleden al dan niet werden geïmplementeerd. Ik ga ervan uit dat er ook vroeger met de nodige zorg mee werd omgesprongen. Ik laat me er niet toe verleiden daar uitspraken over te doen. Nu komt het erop aan om de elementen uit de audit te implementeren en ervoor te zorgen dat paal en perk wordt gesteld aan wat fout loopt.

U moet toch een beetje opletten met uw uitspraken. U stelt dat er evenwel geen bewijzen zijn van corruptie, maar dat we toch een en ander kunnen afleiden uit de audit. *Actori incumbit probatio*, want als er geen bewijzen zijn, moeten we daar akte van nemen. Uitspraken dat de mensen die de audit hebben uitgevoerd misschien iets niet hebben gevonden, leveren een bijdrage aan de onmogelijke sfeer. We moeten voldoende controles uitvoeren, maar er moeten bewijzen zijn. Insinuaties kunnen dodelijk zijn, want er is geen verweer tegen mogelijk.

Ik zal de heer Caestecker vragen wat hij exact heeft gezegd. Het zou verkeerd zijn af te gaan op een krantenartikel. Het zou ook iets te makkelijk zijn om de schuld op de journalist te steken. Ik weet niet wat de heer Caestecker zal zeggen, maar ik wil hem vragen wat zijn reactie op het artikel is. In een gesprek zal veel worden verduidelijkt. Ik kan u het resultaat van ons gesprek natuurlijk meedelen.

Ik kom tot de vliegende controles. Bij dat soort activiteiten is het natuurlijk belangrijk om in een

interne controle ad random te voorzien. De pak-kans voor degenen die menen de zaak te kunnen misbruiken, kan worden gemaximaliseerd door de rotatie van de controleurs waardoor er geen verhoudingen kunnen ontstaan waaruit misbruiken groeien, maar ook door een steekproefsgewijze controle.

Het is makkelijk om te stellen dat het tekort aan personeel kan worden opgelost via outsourcing. De vraag is echter of outsourcing goedkoper is. Bovendien moeten we ons afvragen welke controle er dan is.

Ik wil ervoor waarschuwen dat het te makkelijk zou zijn om de aannemers met de vinger te wijzen. Als er zaken gebeuren die niet kunnen, dan moeten die worden aangepakt. Ik benadruk dat het merendeel van de aannemers, ook van de aannemers die werken in uitvoering van de administratie Wegen en Verkeer, heel plichtsbewust hun werk doen. We moeten de nodige ondersteuning bieden en positieve signalen sturen. We mogen niet alles in één zak stoppen.

Met redenen omklede moties

De voorzitter: Door de heren Roegiers, Logist, Peumans en Van den Abeelen en door de heren Deckmyn en Huybrechts werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Bart Martens tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de vrijmaking van de energiemarkt

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Martens tot de heer Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de vrijmaking van de energiemarkt.

De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Mijnheer de minister, een sociale en economisch gecorrigeerde vrijmaking van de energiemarkt zou in principe moeten leiden tot efficiëntere productie, betere dienstverlening en een neerwaartse druk op de prijzen.

In de praktijk is dat jammer genoeg niet altijd het geval. Het rapport van de Vlaamse regulator voor de elektriciteits- en gasmarkt heeft wel uitgewezen dat de prijzen in Vlaanderen lager liggen dan in Wallonië waar de markt nog niet is vrijgemaakt. Een vergelijking met andere landen in andere studies, onder meer in een studie van Test Aankoop en studies die zijn uitgevoerd in opdracht van de CREG, wijst uit dat de prijzen in ons land nog relatief hoog liggen in vergelijking met de belangrijkste handelspartners.

Uit een studie die de Vlaamse Regering enkele weken geleden heeft bekendgemaakt, blijkt dat dit niet komt omdat de kosten van openbare dienstverplichtingen of van heffingen en taksen bij ons hoger liggen, maar omwille van het feit dat de vrijmaking bij ons vooral op papier bestaat. In de praktijk wordt de markt nog steeds gedomineerd door één grote speler, met name Electrabel.

Een aantal randvoorwaarden voor echte marktwerking zijn niet ingevuld. Eén daarvan is dat er een scheiding moet komen tussen producenten en leveranciers enerzijds en beheerders van het hoogspannings- en distributienet anderzijds. Voor een echt vrijgemaakte energiemarkt is het immers van cruciaal belang dat de transmissie- en distributienetbeheerders onafhankelijk zijn van producenten en leveranciers. Anders ontstaat het risico dat netbeheerders bepaalde producenten of leveranciers kunnen bevoordelen. Het beheer van de netten moet dus onafhankelijk gebeuren om alle nieuwe producenten en leveranciers gelijke kansen te geven op onze energiemarkt. Dit principe noemen we de ‘unbundling’.

Van het principe van ‘unbundling’ wordt in de praktijk onvoldoende werk gemaakt. Dat bleek nogmaals uit een studie van London Economics naar de vrijmaking van de elektriciteitsmarkt in ons land, opgemaakt in opdracht van de CREG. De studie maakt duidelijk dat zowel het productie-monopolie van Electrabel als de aanwezigheid van Electrabel in activiteiten van transmissie- en distributienetbeheer een grote hinderpaal vormt voor een goed werkende vrijgemaakte energiemarkt.

De vorige Vlaamse Regering legde aan distributienetbeheerders nochtans een aantal onafhankelijkheidsvoorwaarden op. Zo werden in het Besluit van de Vlaamse Regering met betrekking tot de distributienetbeheerders een aantal strategische en vertrouwelijke taken gedefinieerd, die moeten worden uitgevoerd door een organisatie waar noch producenten noch leveranciers in participeren.

Om hieraan te kunnen voldoen, werd GeDIS opgericht, onder meer door de gemengde intercommunales, voor de uitvoering van openbare dienstverplichtingen, en Indexis, voor de verwerking van de metergegevens. Beide staan bijna volledig onder controle van de openbare sector. ENV, Electrabel Netten Vlaanderen, een 100 percent dochter van Electrabel, zou in principe enkel operationele taken inzake distributienetbeheer mogen uitvoeren. In de praktijk leidt dit nog niet tot een voldoende onafhankelijk distributienetbeheer.

Zo werd het beheer van de aansluitingen, de zogenaamde ‘Acces en Transit’ immers nog steeds niet overgeheveld van Electrabel Netten Vlaanderen naar Indexis. De producent-leverancier Electrabel heeft op die manier een schat aan informatie op het vlak van verbruikersprofielen, leverancierswissels en dergelijke meer waar andere leveranciers geen beroep op kunnen doen. In haar memorandum van juli 2004 aan de nieuwe Vlaamse Regering laakt ook de VREG het onvoldoende onafhankelijk karakter van de distributienetbeheerders. De VREG pleit voor het definiëren van bijkomende strategische en vertrouwelijke taken die moeten worden uitgevoerd door onafhankelijke organisaties.

Naar verluidt legde de VREG aan de verschillende spelers in het gemengde netbeheer ook een stappenplan op voor de splitsing van de informaticasystemen die momenteel nog gedeeld worden door GeDIS, Indexis, ENV en Electrabel Customers Solutions of ECS, de dochter van Electrabel die instaat voor de verkoop van elektriciteit.

Mijnheer de minister, wat is de stand van zaken met betrekking tot de overheveling van strategische taken als ‘Access en Transit’ vanuit ENV naar GeDIS/Indexis? Heeft de Vlaamse Regering reeds stappen ondernomen in het kader van artikel 12, paragraaf 3 van het Besluit van de Vlaamse Regering met betrekking tot de distributienetbeheerders om bijkomende aangelegenheden als strategisch en vertrouwelijk te beschouwen om een volledige

Martens

ontvlechting te bekomen tussen de distributienet-beheerders en ENV?

Wat is de stand van zaken in het stappenplan dat de VREG opstelde ten aanzien van het scheiden van de informaticasystemen die nu nog gedeeld worden door zowel GeDIS, Indexis, ENV als ECS en welke concrete maatregelen met de bijbehorende timing worden in het stappenplan voorgeschreven?

De voorzitter: De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, deze vraag legt een belangrijk euvel bloot van onze geliberaliseerde markt. Die markt kan pas optimaal functioneren als de vrijmaking op alle domeinen speelt. Zoals correct door de heer Martens is aangegeven, betekent dit een 'unbundling', een strikte scheiding van productie, transmissie, distributie en verkoop van elektriciteit. Daarnaast is er dan ook een vrije concurrentie bij de productie en de verkoop, terwijl de transmissie en distributie op een onafhankelijke manier moeten worden georganiseerd.

Op deze verschillende punten schort nog een en ander. Het is bekend dat er op het vlak van de productie nog altijd een bijna monopolie bestaat. Dat is een van de belangrijkste redenen waarom de elektriciteitsprijs in de vrije markt niet meer is gedaald dan hij zou moeten doen. Ik wil een frappant voorbeeld geven dat perfect het probleem illustreert. Ik heb er een voorstel van resolutie over ingediend dat we straks zullen behandelen. De Vlaamse overheid heeft een stroomleverancier aangeduid. Ze had een offerte uitgeschreven waarop de stroomleveranciers konden inschrijven. Een van de leveranciers zei me niet te hebben ingeschreven omdat hij maar informatie had over verbruiksgegevens van 100 van de 500 Vlaamse overheidsgebouwen. In die omstandigheden is het moeilijk een offerte te maken. Electrabel daarentegen had al die verbruiksgegevens wel in bezit. Er is dus een enorme concurrentievervalsing op de energiemarkt.

Ik geef dit voorbeeld om te illustreren dat de vraag van de heer Martens over een zeer actueel en heikel thema gaat, waar we zo snel mogelijk iets aan moeten trachten te doen.

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

Minister Kris Peeters: Mijnheer Glorieux, tenzij ik erover heb gelezen, staat het punt over de informatie van die 500 overheidsgebouwen bij mijn weten niet in uw voorstel van resolutie, maar ze komt straks aan bod.

Mijnheer Martens, de eerste vraag van uw eerste punt zal ik samen behandelen met het tweede punt omdat het deel uitmaakt van het stappenplan waar de VREG mee bezig is. In de tweede vraag van uw eerste punt verwijst u naar artikel 12, paragraaf 3 waarin strategische en vertrouwelijke aangelegenheden worden gedefinieerd. Mijns inziens – maar de gedachten kunnen altijd evolueren natuurlijk – is er nog geen acute nood om bijkomende aangelegenheden als strategisch en vertrouwelijk aan te merken. De vraag naar eventuele bijkomende strategische en vertrouwelijke aangelegenheden zal worden gesteld als vastgesteld is dat de bestaande als strategisch en vertrouwelijk bestempelde aangelegenheden uitgevoerd zijn door de hiertoe door het decreet toegelaten partijen. Zolang dit laatste niet het geval is, concentreert de Vlaamse Regering zich via de VREG op de implementatie van de naleving van de wetgeving op de bestaande strategische en vertrouwelijke aangelegenheden. Bovendien dient hierbij ook rekening te worden gehouden met de Europese regelgeving terzake. Nogmaals, dit is de stand van zaken op dit ogenblik. Het is wel belangrijk dat de bestaande aangelegenheden heel nadrukkelijk worden nageleefd en geïmplementeerd.

Het stappenplan dat de VREG opgelegd heeft aan de distributienetbeheerders van de gemengde sector behelst volgende concrete maatregelen. Ten eerste kan het databeheer van de verbruiksgegevens van de in aanmerking komende afnemers niet worden uitbesteed aan producenten, houders van een leveringsvergunning of tussenpersonen of met die onderneming verbonden of geassocieerde ondernemingen. Ten tweede mogen onbevoegden geen toegang hebben, noch wat schrijfrechten betreft, noch wat leesrechten betreft, tot bepaalde vertrouwelijke applicaties of gegevens die door de distributienetbeheerders worden bijgehouden.

De naleving van deze principes vereist vier elementen. De ontwikkeling, het onderhoud en het beheer van het toegangsregister moeten worden

Peeters

overgedragen naar GeDIS/Indexis. De distributienetbeheerders moeten de synchronisatieproblemen tussen verschillende asset- en verbruiksgegevensbestanden ten gronde aanpakken en mogen hiervoor niet afhankelijk zijn van producenten, houders van een leveringsvergunning of tussenpersonen of met die onderneming verbonden of geassocieerde ondernemingen. De indexen afkomstig van de meteropnemers van Indexis moeten rechtstreeks in het IMDMS worden ingebracht en dus niet langer, zoals nu het geval is, eerst via Clifax, voor jaarlijks gelezen afnemers, en ISU, voor maandelijks gelezen afnemers, passeren. De inplanning van de meterrondes moet vanuit GeDIS/Indexis worden aangestuurd.

De laatste twee elementen zijn voor de maandelijks gelezen afnemers effectief uitgevoerd. Voor de overige acties heeft de VREG de gemengde distributienetbeheerders voor elektriciteit en gas in gebreke gesteld om, op straffe van een administratieve geldboete, alsnog de opgelegde acties uit te voeren. Dat de netbeheerders een bijkomende termijn krijgen om de aanpassingen door te voeren, vloeit voort uit de bepalingen inzake het opleggen van administratieve geldboetes.

Mijnheer Martens en mijnheer Glorieux, u hebt terecht de problematiek van de ‘unbundling’ en het effect op de effectieve liberalisering van de elektriciteitsmarkt en de daaraan verbonden prijzen nog eens duidelijk geformuleerd. De studie van London Economics, die hier in het verleden al eens is aangehaald, geeft een aantal elementen duidelijk aan. Ik verwijs nog eens naar de grote debatten die in deze commissie zullen plaatsvinden, onder meer over de elektriciteitsprijs, waarbij we hierover van gedachten zullen kunnen wisselen.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik vind het jammer dat de gemengde netbeheerders in gebreke zijn gesteld door de VREG en niet uit eigen beweging het stappenplan nakomen dat de VREG had voorgesteld. Op die manier zullen de consumenten twee keer de dupe zijn. De ene keer betalen ze extra omwille van het feit dat de echte marktwerking niet speelt en de neerwaartse druk op de stroomprijzen zich onvoldoende kan doorzetten, en de andere keer zullen de boetes indirect worden doorgerekend in

de distributienettarieven die van toepassing zullen worden.

Ik vraag me af in welke mate de Vlaamse overheid geen bijkomende druk kan zetten op de gemengde distributiesector om alsnog dat stappenplan correct en tijdig te laten uitvoeren om te voorkomen dat de klanten twee keer een prijs zullen moeten betalen voor de onvolledige ‘unbundling’ van de markt. Uiteindelijk zijn het allemaal netbeheerders waarover de publieke sector en de gemeentemandatarissen het beheer voeren. Een en ander wordt gecontroleerd door politici die ervoor moeten zorgen dat de burger kan rekenen op de elektriciteitsprijs waar hij recht op heeft. We moeten voorkomen dat de burger te hoge prijzen blijft betalen doordat de ontvlechting van de markt zich niet doorzet.

Minister Kris Peeters: Mijnheer Martens, u hebt gelijk. De leveranciers zijn in gebreke gesteld en hebben een bijkomende termijn gekregen. Ik hoop dat ze na het schrijven van de VREG overgaan tot de nodige acties. We zullen hen daartoe onder druk zetten.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Wim Van Dijck tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de overdracht van provinciewegen naar het Vlaamse Gewest

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Dijck tot de heer Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de overdracht van provinciewegen naar het Vlaamse Gewest.

De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Wim Van Dijck: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, in het kader van het kern-takendebat dat heeft geleid tot het bestuursakkoord van 25 april 2003 werd afgesproken dat het Vlaamse Gewest het provinciale wegennet zou overnemen. Die bepaling is echter om budgettaire redenen nog niet uitgevoerd. De gevolgen daarvan op het terrein zijn niet te verwaarlozen omdat de provincies hun investeringen in het wegennet heb-

Van Dijck

ben teruggeschroefd. Ze gaan ervan uit dat de wegen op korte termijn zullen worden overgedragen. In de provincie Vlaams-Brabant bestaan daarover de wildste timingen. Volgens de gedeputeerde zou dat voor 2010 niet meer gebeuren. Ik weet niet of dat correct is.

Die patstelling tussen gewest en provincies leidt ook tot problemen voor de gemeenten. Onder meer voor de werken aan de rioleringen onder de provinciale wegen is een samenwerking met de provincie nodig. De gemeente zorgt voor het rioleringsdossier en de provincie laat de wegenwerken uitvoeren. Door het terugschroeven van de provinciale investeringen blijven ook de rioleringsdossiers liggen. De gemeenten moeten een nieuwe vraag indienen om de nodige kredieten los te krijgen. Daarnaast ontstaan door de uitblijvende werken ook gevaarlijke situaties zoals verzakkingen. In Tienen is dat onlangs gebeurd. Dat zorgt voor onvoorziene kosten waar de gemeenten voor moeten opdraaien.

Ook in andere dossiers is het aanslepen van de wegenkwestie geen goede zaak. De provincie Vlaams-Brabant wenste een deel van de vrijgekomen budgetten te gebruiken voor de ondersteuning van gemeenten bij de aanleg van fietspaden. Dat is niet kunnen doorgaan. Voor de begroting 2004 hebben de gemeenten en de provincie hun begroting in allerijl moeten aanpassen. Het wordt dan ook hoog tijd dat het probleem over het provinciaal wegennet wordt uitgeklaard. Vlak nadat ik mijn vraag had ingediend, bleek uit een antwoord op een schriftelijke vraag van mevrouw Merckx dat er nog geen timing is.

Mijnheer de minister, wat is de stand van zaken in verband met de overdracht van het provinciaal wegennet naar het gewest en het overleg dat daarover met de provincies wordt gevoerd?

De voorzitter: De heer Logist heeft het woord.

De heer Marcel Logist: Ook ik wil vragen dat het Vlaamse Gewest zo snel mogelijk een oplossing vindt voor de overname van de provinciewegen. Zoals de heer Van Dijck net zei, doen zich serieuze problemen voor omdat de provincie weigert nog verder te investeren in de wegen waarvan zij de beheerder is. Er moet dan ook zo snel mogelijk een standpunt worden ingenomen dat aan de provincie

moet worden bekendgemaakt. Zo kan ook de stad de beslissingen uitvoeren die zijn genomen in het kader van het rioleringsbeleid.

De voorzitter: De heer Koninckx heeft het woord.

De heer Flor Koninckx: In mijn vraag van 6 maanden geleden stond dat de provinciewegen van Oost-Vlaanderen op een latere datum zouden worden overgeheveld. Ik zou het jammer vinden indien dat effectief het geval zou zijn. Ik pleit ervoor dat die overheveling in één beweging gebeurt.

De voorzitter: De heer Peumans heeft het woord.

De heer Jan Peumans: Vroeger bestond er een zekere fierheid bij sommige gedeputeerden. Zo reed de gedeputeerde van West-Vlaanderen, die intussen echter is overleden, zo veel mogelijk over de provinciale wegen om zich door de provincie te begeven.

Voor zover ik de gedeputeerde van Mobiliteit van Oost-Vlaanderen heb begrepen, wenst de provincie Oost-Vlaanderen haar wegen niet over te hevelen.

In het kader van het kerntakendebat rijst de vraag hoe de implementatie zal verlopen van alles wat betrekking heeft op mobiliteit. Ik veronderstel dat we daarover een timing zullen ontvangen. Het gaat immers niet alleen over de overname van provinciewegen, maar ook over de overname van gewestwegen door de gemeenten en omgekeerd. De provincies zitten hier nog niet op één lijn.

Mijn provincie heeft één groot voordeel: in Limburg zijn er namelijk geen provinciewegen.

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Kris Peeters: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, de overdracht van de provinciewegen is opgenomen in het regeerakkoord. Bovendien is in het kader van het kerntakendebat principieel een akkoord bereikt over deze overdracht, met uitzondering van Oost-Vlaanderen. Of de positie van de provincie Oost-Vlaanderen tijdens de volgende maanden dezelfde blijft, weet ik niet. Als u dat voorbehoud voor de provincie Oost-Vlaanderen betreurt, mijnheer Koninckx, dan moeten we daarover eens met de provincie zelf gaan praten.

Er zijn nog geen concrete initiatieven genomen inzake de uitvoering van de overdracht. Dat zal pas

Peeters

gebeuren nadat, in uitvoering van het kerntakendebat, een concreet en algemeen budgettair akkoord wordt bereikt tussen de provincies en het Vlaamse Gewest over de middelen en het personeel.

In het kader van het project gevaarlijke punten is met de gouverneurs afgesproken dat het gewest reeds delen van provinciewegen die gevaarlijke punten bevatten, zal overnemen zodat deze punten kunnen worden aangepakt. Onder meer in Antwerpen ligt er een gevaarlijk punt op een gewestweg die nog niet is overgedragen. We zijn bereid dat stuk provincieweg of de hele provincieweg over te nemen om het gevaarlijke punt zeker en tijdig te kunnen aanpakken.

De administratie Wegen en Verkeer betreurt dat provincies hun investeringen in hun provinciewegen uit economische overwegingen hebben teruggedroefd, want dit heeft een onmiskenbare impact op de waarde van het over te dragen patrimonium. Bovendien kan dit ook de veiligheid in het gedrang brengen.

De voorzitter: De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Wim Van Dijk: Mijnheer de minister, ik blijf een beetje op mijn honger zitten inzake de timing. Het regeerakkoord loopt tot het einde van de legislatuur, maar intussen doen de problemen zich wel op het terrein voor.

Ik betreur samen met u dat de provincies hun investeringen hebben teruggedroefd. In een aantal gevallen zijn de gemeenten daar het slachtoffer van. De onderhandelingen, zelfs over het totaalpakket, zouden dan ook snel moeten resulteren in een vrij strikte timing.

Minister Kris Peeters: Daar is natuurlijk ook geld voor nodig. Ik kan niet beschikken over het volledige budget van de Vlaamse Regering. Ik moet dus nagaan wanneer daar budgetten voor kunnen worden vrijgemaakt. Op dit moment is dat niet het geval.

De timing is echter duidelijk: de overdracht moet gebeuren binnen deze legislatuur. Een scherpere timing kan ik op dit moment niet geven.

De heer Marcel Logist: Als het Vlaamse Gewest wegen overhevelt naar steden en gemeenten, dan

zijn die wegen in orde. De provincie verwaarloost haar wegen, maar wil ze toch overhevelen naar het Vlaamse Gewest. Als minister moet u de provincies erop wijzen dat zo'n handelwijze niet kan.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 15.58 uur.*

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 16.56 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Frans Peeters tot mevrouw Kathleen Van Brempt, Vlaams minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen, over de evaluatie van het convenantenbeleid

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Peeters tot mevrouw Van Brempt, Vlaams minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen, over de evaluatie van het convenantenbeleid.

De heer Peeters heeft het woord.

De heer Frans Peeters: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, het convenantenbeleid ligt me na aan het hart. Het is een goed instrument. Het is ook de eerste keer dat het mobiliteitsprobleem op structurele basis werd aangepakt in samenwerking met alle betrokken actoren. Toch kan het mobiliteitsconvenantenbeleid worden verbeterd. Tijdens de discussie over de beleidsnota werd gevraagd het beleid eventueel te evalueren.

Mevrouw de minister, de talrijke wijzigingen in het convenantenbeleid hebben geleid tot een aantal problemen. Bij gemeenten is wat onduidelijkheid ontstaan. Er is ook heel wat vertraging opgetreden. Soms werden projecten niet alleen op de lange baan geschoven, maar ook definitief uitgesteld.

Het overleg tussen de verschillende partners zou optimaal moeten zijn. In de praktijk blijft het overleg echter meestal beperkt tot de gemeente en steden versus afdeling Wegen en Verkeer. Op De Lijn na werken de andere partners niet echt actief mee. Dat valt te betreuren, vooral als het gaat om het opstellen van het mobiliteitsplan en het uitvoeren van de modules. De sturende kracht van een

Peeters

gemeente is veel beperkter dan volgens de theorie van de convenant werd aangenomen. De nodige kredieten om een project te realiseren moeten steeds door de AWW worden uitgetrokken. Indien projecten die belangrijk zijn voor de gemeente niet in het meerjarenprogramma zijn opgenomen, dan rijst er een probleem.

Mevrouw de minister, het voorstel om de lokale overheden te betrekken bij de werking van de Task Force is zeker een goede zaak. Op die manier kunnen kleine praktische problemen worden verholpen. Toch denk ik dat er een grondige evaluatie van het convenantenbeleid moet komen. Bij de bespreking van de beleidsnota Mobiliteit in de Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie hebt u een evaluatie van het convenantenbeleid beloofd.

Mevrouw de minister, we zijn nu toch wat gevorderd in de legislatuur. Elk uitstel betekent tijdverlies en zet de uitvoering van projecten op de helling. Ik ga ervan uit dat er een grondige evaluatie wordt uitgevoerd. Binnen welke termijn zal die gebeuren? Wie wordt betrokken bij deze evaluatie en op welke wijze? Ik vraag u ook de resultaten te bespreken in deze commissie.

– *De heer Robert Voorhamme treedt als voorzitter op.*

De voorzitter: Minister Van Brempt heeft het woord.

Minister Kathleen Van Brempt: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, de uitgangspunten die de heer Peeters hanteert, zijn ook de mijne. Het mobiliteitsconvenant en het mobiliteitsconvenantenbeleid zijn succesvol vandaag. Het instrument heeft ook zijn nut bewezen. Bijna 300 van de 308 Vlaamse gemeenten nemen deel aan dat beleid. Van deze 300 zijn er al meer dan 230 die een goedgekeurd mobiliteitsplan hebben.

Het klopt dat het een krachtig, efficiënt maar ook eenvoudig instrument moet zijn, zonder dat afbreuk wordt gedaan aan de centrale plaats die de gemeenten innemen die de uitgewerkte mobiliteitsvisie hanteren. Het mobiliteitsconvenant kan enkel dynamisch blijven door het aan een grondige evaluatie te onderwerpen. In het regeerakkoord is die

evaluatie ook opgenomen. Het moment is aangebroken om een grondige evaluatie door te voeren.

De evaluatie zal gebeuren op drie niveaus. Op het niveau van de Task Force is die evaluatie reeds gestart. De actoren die deel uitmaken van de Task Force zijn de kabinetten van de Vlaamse ministers van Openbare Werken en van Mobiliteit, de administratie Wegen en Verkeer, de Mobiliteitscel van het departement Leefmilieu en Infrastructuur, de afdeling Ruimtelijke Planning van Arohm, de administratie Ondersteunende Studies en Opdrachten, De Lijn, de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten, de Vereniging van Vlaamse Provincies en een aantal externe auditoren.

De Task Force buigt zich op dit ogenblik over de vraag hoe de procedures administratief-technisch kunnen worden vereenvoudigd. Dat houdt ook verband met de doelstelling van de Vlaamse Regering om de planlast te verminderen. Daarnaast is er een belangrijke taak weggelegd in de verbetering van het modulesysteem: welke modules zijn voor verbetering vatbaar? Is er nood aan nieuwe modules? Kunnen nieuwe vademecums het modulesysteem beter ondersteunen?

Verder onderzoekt de Task Force welke mogelijkheden er zijn voor een concrete samenwerking met andere partners. Om haar taakstelling zo optimaal mogelijk te volbrengen, zal de lokale stem in de Task Force worden versterkt. Het soortelijk gewicht van de gemeenten zal bijgevolg toenemen.

Als de Task Force haar besluiten heeft ingediend, wordt er een tweede niveau geactiveerd. Een Politiek Overlegplatform Mobiliteitsconvenant zal worden opgericht. Dit platform, dat uit vertegenwoordigers van verschillende besturen zal bestaan, zal nagaan of de voorstellen van de Task Force bijdragen tot de slagkracht, de efficiëntie en vereenvoudiging van het instrument.

Het derde niveau heeft betrekking op de decretale basis van het mobiliteitsconvenant. Momenteel heeft dit convenant een vrij beperkte decretale basis. Het overlegplatform zal onderzoeken hoe deze basis kan worden verstevigd zodat het convenant optimaal kan functioneren. Bij een versterkte decretale basis zouden zaken als de conformverklaring van het gemeentelijk mobiliteitsplan, de evaluatie van het mobiliteitsplan, de te volgen procedures, de samenstelling van de gemeentelijke be-

Van Brempt

geleidingscommissies en de provinciale auditcommissies wettelijk kunnen worden verankerd.

– *De heer Marc van den Abeelen treedt als voorzitter op.*

Deze drie niveaus moeten erover waken dat het mobiliteitsconvenant niet verzandt in een statisch instrument. Alleen door de innerlijke dynamiek van dit instrument te ondersteunen, kan het convenant tegemoetkomen aan de toekomstige mobiliteitsnoden, vertrekkende vanuit een duurzame mobiliteitsvisie.

Ik kan u nog maar weinig vertellen over mijn timing, omdat ik de Task Force nu nog niet wil onderwerpen aan een strikte timing. Ik vermoed dat we nog voor de zomer voorstellen zullen krijgen over onder meer de vereenvoudiging van het instrument. Ikzelf ben vragende partij om het instrument met bekwame spoed te evalueren.

Artikel 7 van het decreet over de mobiliteitsconvenants van 20 april 2001 stelt dat de Vlaamse Regering jaarlijks voor 30 juni het decreet evalueert en hierover verslag uitbrengt bij het Vlaams Parlement. Uiteraard zal ik het parlement overal bij betrekken.

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Frans Peeters: Ik dank u voor uw antwoord, mevrouw de minister. U laat me inderdaad op mijn honger zitten over de timing.

De Task Force zou eventueel worden uitgebreid met meer lokale besturen. Hoe ziet u dat op zo korte termijn?

Minister Kathleen Van Brempt: De VVSG is al betrokken partij en zit mee aan tafel. Ik weet dat de vraag zeer groot is. We onderzoeken nog hoe we de VVSG kunnen versterken. De VVSG is een erkende organisatie. Dat ligt niet eenvoudig. Ik zal daar binnenkort uitsluitsel over geven.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 17.07 uur.*

HANDELINGEN

De handelingen zijn het woordelijk verslag van de plenaire vergaderingen en van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg.

Ze worden in twee edities uitgegeven:

- de eerste, met witte kaft, bevat de handelingen van de plenaire vergaderingen;
- de tweede, met witte kaft en met bovenaan links de letter C met een chronologisch volgnummer, de vermelding van de commissie met het volgnummer van de vergadering per commissie, bevat de handelingen van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg. Per commissie en per vergadering wordt een editie van de handelingen uitgegeven.

FIN : Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
SFIN : Subcommissie voor Financiën en Begroting
BRU : Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand
BIN : Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetevaluatie
WON : Commissie voor Wonen, Stedelijk Beleid, Inburgering en Gelijke Kansen
BUI : Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme
OND : Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie
CUL : Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
WEL : Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
ECO : Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie
SWAP: Subcommissie voor Wapenhandel
LEE : Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
SLAN: Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
OPE : Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie

